

NIKHÁZY GÁBOR

Gazdátlanul

Magukra maradtak, megint magukra hagyták őket. Ők azok, akik ezt már szinte születésüktől fogva örökletesen érzik. Ők, akik benépesítik a magyar vidéket, akik a hagyományaikkal a magyar nyelvet a magyar kultúrát örökítik nemzedékről nemzedékre. Azonban nincs még egy olyan ország a világon ahol a parasztság olyan számos előítéletes jelzővel, becsmérlő jelzővel illetnék, mint a magyar nyelvben: „bűdös paraszt”, „koszos paraszt”, „hülye paraszt”, a „paraszt csak sütve jó”.

Most az értelmiségnek volna a feladata, hogy ne hagyja elveszni Magyarországból azt, ami leginkább magyar. A pártos érdekképviselő az utódnevelés hiánya miatt jelenleg nincs abban az állapotban, hogy képviselje a vidéket. Lehet, hogy mire felállna, és megerősödve betölthetné feladatát, nem is lesz parasztság. A magyar faluból pedig alföldi rezervátum válik.

Az Európai Unió az első világhatalom a magyarság történelmében, amelynek nem kell a magyar vidék, a magyar termelő paraszt. Az Európai Unió megalapításának első pillanatától kezdve olyan tömegű pénz ömlött a nyugat-európai agráriumba, hogy azzal több évtizedes hátrányba került a piac, tőke, technológia nélkül maradt magyar termelőkapacitás. Évszázadokig voltunk Európa éléskamrája. Ma csak szemetes kukának használnak. Irányvonalokkal érkeznek nap nap után nyugat-európai gyárakban előállított élelmiszerekkel teli vagonok. Az adalékanyagokkal, mesterséges ízfokozókkal kezelt szemét természetesen agyondotált, kistafirozott luxus üzemekből érkezik, csak éppen íze nincs meg erősen egészségkárosító. Eközben a magyar falu népe dologtalanul tengeti napjait. A posta, a helyi kocsmá, a bolt bezárt. Az elhagyatott országrészek élelmiszer-ellátását csuklós buszokból átalakított, „mozgó mennyország” látja el. Természetesen valamelyik multinacionális élelmiszerlánc tulajdonában. Egyik képviselőjük egy régebbi híradóban ezt a szolgáltatási formát jószolgálati cselekedetnek minősítette. Arcpirító módon adta elő, hogy ha a magyar kormány így magára hagyta a falu népét, akkor ők kötelességüknek tekintik ezt a szolgálatot.

A rendszerváltás hajnalán azzal, hogy az akkori magyar kormány bezárta a keleti piacokat, és közben beengedték a hipermarketeket, a magyar parasztságnak csengettek. El is adták a teljes feldolgozóipart, a nadrágszíjtelkeket, a privatizáció-reprivatizáció miatt, a magyar termőföldek ezen egységeit gyakorlatilag csapdába zárta, a jog és a spekuláció végzetes ölelésbe. Az első kormány szakadt, akkor volt, hogy tort ült a demagógia és dilettantizmus. Máig hiányzik az akkor állami támogatásból kényszervágott állatállomány. A háztáji kiskertet tönkretették, a multinacionális kiskereskedelmi hálózatokat beengedték (ennyi sehol a világon) a vidék bankjának megalapítása helyett kiszolgáltatták a kamatcsapdának a magyar termelő parasztot, a teljes magyar családi gazdaságot. Volt, van és lesz mindig bankkonszolidáció, adott a nép már (mert adattak vele) a soha magához nem tért magyar ipar rendbehozatalára. Csak valahogy a magyar földet, a magyar vidéket nem sikerül feléleszteni. De talán most van rá tényleges szándék és akarat. Csak legyen türelem, „pénz, paripa, fegyver”.

A népi kultúra koncentrált segítségével helyett az eddigi kormányok a multikultúra (a magyar liberális kultúra) támogatásával az önfeladás mellett döntöttek. A vidék ki-

halt, a magyarság fogy, a termelői kapacitás a nullához közelít, a hagyományos értelemben vett és több száz éves magyar falu és parasztság nem létezik, és előbb utóbb a városok lumpen számadatait növeli. Az ott maradt vidéki parasztság pedig az Országos Egészségügyi Pénztár (OEP) legnagyobb fogyasztója.

A vidék halála a magyarság halála. Ha nincs, aki őrizze a nyelv tisztaságát, a munkakultúrát, a hagyományainkat, a kultúra megőrzése a városok múzeumainak rideg világába vándorol.

Ott a hagyományt nem örökítik át a generációkon át a mindennapok munkáján keresztül. Nem válik a kultúra termelőeszközzé, eladható, egészséges nemzedékeket tápláló élelemmé, nem válik a nemzetmegmaradás három dimenzióba formált valóságává. Az évszázados magyar munkaeszköz és gyártási hagyomány az európai pályázatokon elnyert informatikai tárolókon nyilvántartott, kartotékszámokkal ellátott tárgygyá korcsosul.

Mi lesz így velünk?

Ha nem a hagyományokra épülő munka, akkor mi menti meg az országot? A gerincét hajlító-roppantó, a támogatásért kuncsorgó magyar paraszt előbb utóbb rezervátumba kerül, nyugat-európai változatát úgy hívják: falusi turizmus. A kommunisták ezt már akkor tudták, mikor az Alföldre telepítették a magyar múlt képviselőit, az évszázados termelői és az abból eredő szellemi hagyományt, kapálni, disznót őrizni. Máig nincs meg az igazság, mi volt a bűnük.

Rehabilitáltak ebben az országban, már mindenkit. 1945 után a partizánok, 1989 után az ellenzéki tábor volt túlsúlyos a valóság serpenyőjében. De a magyar fölbirtokos, aki világszínvonalú termelőkapacitást üzemeltetett, a kimagasló munkakultúrát örökítő magyar kulák bűne mi volt?

Két évtizedes munkakapcsolatunkban többször hoztam szóba Csoóri Sándornak mindezt, aki minden esetben és évről évre egyre erőteljesebben biztatott egy ilyen cikk megírására. Ő mondta: talán azzal kellene kezdeni az újjáépítést, hogy a hazugságok tengeréből létrehozuk, kiemeljük a valóságot, majd vizsgáljuk meg, hogyan jutottunk idáig. De az idő rohan, nem szereti az ólomlábakat. Mert közben a magyar falu napról napra sorvad. A tengernyi problémával küzdő mai kormány egyre sorvadó forrása már kevés. Erőfeszítéseit segíteni történelmi kötelesség. Emberes feladat, jellempróbával felérő munkálkodás kell hogy legyen.

De a földbe már nincs mit vetni, vetőmagra műtrágyára nem kap hitelt a paraszt, nem tudja ki veszi meg a nehezen megtermelt árut, kinek mennyiért adhatja el. A földje nem kell senkinek. A disznóól már régóta üres, az ajtaját csapkodja a reménytelenség szeszélyes szele, helyi mozi és a kultúrház ugyanúgy, mint a templomi sorok árvállanak, és várják a megváltást. De azért azok csak ott vannak és sorakoznak. Üresen. *Gazdátlanul.*

Mi lesz velü(n)k?

Értelmiség a vidékért

Magára maradt a magyar vidék, megint magára hagyták. De miért is? Az Európai Uniónak nem kell a magyar vidék, a magyar vidék népe. Mivel nem kiemelkedő adófizető, drága az infrastruktúrájának a fejlesztése, és az öregedő társadalom java része is köztük található,

nem beszélve az itteni kisebbség fojtogató gondjaitól... Az Európai Unióban túltermelés van az élelmiszerből, így inkább a piacok megszerzésre koncentrálnak. Ezért a sok és kiterjedt, kis és nagy és még nagyobb bolthálózat örült iramú fejlesztése. Kell a „lerakat” arra az időre, amikor megszűnik, de legalábbis jelentősen csökken az Európai Unió mezőgazdaságra, élelmiszeriparra költendő közvetett és közvetlen támogatási kerete. Pedig az egyedülálló ásványi anyagú talaj a Kárpát-medencében kiváló alapja kell legyen az egyedi magyar paraszti munkakultúrát magában foglaló, magas hozzá adott értékkel bíró élelmiszertermelésnek. Ez nagyban járulhatna hozzá az ország jövedelemtermelő-képességének növeléséhez, a vidék teremtő erejének helyreállításához. Az élelmiszeriparban csak gyártási alapanyagként minősülő gabona és olajos magvak „tömeggyártása” hosszú távon nem lehet célja a magyar föld felemelkedésének. A privatizáció „spontán” módon való kialakulásának csak jó indulattal nevezhető jelenlegi termelési szerkezete olyan magas gépesítést igényel, és zárja ki a hagyományos paraszti élelmiszerkészítési technikákat, hogy az egyenesen vezetett a falu elnéptelenedéshez. A munkaező fizetőképes munkahely hiányában vagy a helyi kocsimák pénztárgépeinek vált a munkavállalójává, vagy beszédeltett a városba, és jó esetben a fizikai erejét teszi áruvá napról napra valamely „húspiac”-on. A falu megmaradt része pedig a bűnügyi statisztikák soha pontosan fel nem dolgozható „alapanyag”-át hivatott szolgálni.

Az elhagyott vidék, a magára hagyott magyar termőföld, morbid módon, bizonyos szemszögből még így is hasznot hoz. A termelési kultúrába be nem vont föld jelenleg pihen. A magyar termőtalaj a nyugat-európai, műtrágyával agyonlocsolt földjével szemben kivételes minőségű mezőgazdasági árualapnak a bázisa.

Ezen oknál fogva lehet cél többek között a csúcsgasztronómia alapanyagát képező, jól felépített és megszervezett szerkezetváltással megvalósuló termelési rendszerek felépítése. Ezt a technikát kiválóan értő, magyar paraszti hagyományokra építő termelés segítése lehetne egy olyan irány, amely a megoldások széles skáláján új irányt mutatna. Ezt többek között két ésszerű ok támasztja alá:

1. Nemcsak a világban, de Magyarországon is nő az igény a legkiválóbb alapanyagból készült, egészséges élelmiszerek felhasználására (gasztronómia) és vásárlására (élelmiszer kiskereskedelem)
2. A magas hozzáadott érték azt jelenti, hogy jelentős „kézi” munkát igényel, ezáltal nagyobb számú munkaezőt szívna fel a vidéki munkanélküliségből.

Tisztában vagyok vele, hogy a vidéki emberek jó része le lett szoktatva a munkáról, hogy a hónap elején szociális támogatást hozó postás arca nagyobb izgalmat vált ki a családban, mint a termeltetési szerződés víziója. De egyszer csak el fog fogyni a „kolbász”, mert „több a nap”, amiről gondoskodni kell, mint az átmeneti megélhetést nyújtó, de egyre rojtosodó és szakadozó szociális háló.

Ehhez természetesen kormányzó erő kell, nagytőke és türelem. A kormányzati szándék 2010 óta végre megvan, a türelem kérdése még véleményes lehet, de bízunk a jövőben annál is inkább, mivel a rendszerváltás hajnalán az Antall-kormány bezárta a keleti piacokat, most meg nem győzzük magunkat visszakönyörögni olyan piacokra, amelyekért más nemzetek, kormányok kezüket-lábukat törlik. Azzal meg hogy beengedték a hipermarketeket, az első szöveget is bevették a magyar parasztság koporsójába.

Annak idején eladták a teljes élelmiszer-feldolgozóipart. A privatizáció-reprivatizációs vita miatt kialakult nadrágszíjtelkek improduktívá tették a magyar termőföld jó részét.

Szakadt az első kormány, a szakmai vezetés pedig pénzt kínált annak, aki levágta az agráriumban a nehéziparnak minősülő állatállományt. Ma meg csodálkozunk, hogy nincs állattenyésztés.

A kiskerteket tönkrítették, a multinacionális bolthálózatokat beengedték (ennyi sehol a világon), a vidék bankjának megalapítása helyett kiszolgáltatták a kamatcsapdának a magyar parasztot. A legújabb kori magyar történelemben volt már ipari és többszöri bankkonszolidáció, de a vidéki, a mezőgazdasági termelést érintő konszolidációra valahogy sohasem jutott elég erő.

A népi (munka) kultúra koncentrált segítsége helyett a multikultúra, a liberális kultúra támogatásával az önfeladás mellet döntöttek.

A vidék kihalt, a magyarság fogy, a termelői kapacitás a nullához közelít, a falu nem létezik, és jelenlegi lakossága előbb-utóbb a városok lumpen részét növeli. A mégis a vidéki életformát választó, kevésbé mobil magyar parasztság pedig az OEP-kassza legnagyobb fogyasztója amellet, hogy az adóbefizető képessége gyakorlatilag nulla.

Ha nincs, aki őrizzé a nyelv tisztaságát, a munkakultúrát, a hagyományainkat: mi lesz így, velünk? A kultúra megőrzése meg a plázaszédelgők világába vándorol. Ha nem a munka, ha nem a múltba nyúló önfelismerés, ha nem apáink, anyáink örökségének megőrzése, és annak a jövő nemzedékének újra szolgálatába állítása, akkor mi menti meg az országot?

Hogy milyen céllal is íródott ez az írás? Hogy megmozduljon valami, hogy tegyen valamit, valami nagyot *az értelmiség a vidékért*.

Hogy mi volna a mai magyar értelmiség feladata ebben a későinek tűnő, drámai pillanatban? Hát nem kevesebb, mint hogy *„megmaradjunk, és utat mutassunk az utánunk jövőőknek.”* ◀

Kányádi Sándor *Előhang* című versére